

Nemzeti emlékpark létesül Sövényházán

„Pusztaszer a nevem, itt szerzett törvényeket Árpád” — hirdeti a Vörösmarty-versidőzet a szeri monostor romjainak közelében felállított ifjúsági építőtábor bejárata felett. Hétfő óta harminc szegedi középiskolás tanuló segít a szeri monostor romjainak felállításában. A munkát a Csongrád megyei múzeumok régészei irányítják. A megyei KISZ-bizottság augusztus elejéig szervezett „régészeti” táborában kéthetenként váltják majd egymást a fiatalok, hogy teljesen feltárják a huszonkilencszáz tizenhat méteres templom alapjait, amelyben fehér és vörös márványtömbök is találhatóak.

— A múlt század közepén — mondja dr. Trogmayer Ottó, a szegedi Móra Ferenc Múzeum igazgatója — még állt a magányos és elhagyatott templom, de lerontot-

ták, mert zsványok verték tanyát falai között. Mindezt Katona József jegyezte fel egyik írásában. Az 1950-es években pedig felelőtlen elemek elpusztították az egyetlen álló oldalbejárati falat is. Legfőbb célunk, hogy ezt a falrészt a megelévő metszetek alapján rekonstruáljuk, és a honfoglalás után tartott első országgyűlés helyén a feltárt romokból romkertet alakítsunk ki.

Az Árpád-emlékműnél minden szeptember első vasárnapján nagyszabású politikai gyűlést rendeznek. Az emlékművet övező negyven holdas terület azonban meglehetősen elhanyagolt. A történelmi nevezetességű helyen az elkövetkező évek során Nemzeti emlékparkot létesítenek. Hantos Mihály, a Csongrád megyei tanács vb elnökhelyettese a következőket mondja a rendezési tervről:

— A sövényházi Árpád-emlékmű környéke kettős értelemben is fontos történelmi emlékhely. A feljegyzések és kutatások igazolják, hogy itt volt a magyarok első országgyűlése a honfoglalás teljes befejezése után. Az is tény, hogy 1945. tavaszán itt kezdődött meg hivatalosan a földosztás, bár az is köztudott, hogy a felszabadulást követően spontánul más területeken korábban is megkezdtek már a parasztok a földek birtokbavételét. A két történelmi esemény azonban feltétlenül indokolja, hogy az emlékmű környékén Nemzeti emlékparkot létesítsünk.

A terveket kidolgozó emlékbizottság Erdői Ferenc akadémiкусnak, az MTA főtitkárának elnökletével, számos országos és Csongrád megyei állami és társadalmi szerv vezetőjének részvételével

val a közelmúltban megtartotta első ülését. A tervek megvalósítására az emlékbizottság Barati Józsefnek, a Hazafias Népfront Országos Tanácsa titkárnak, Hantos Mihálynak, a Csongrád megyei tanács vb elnökhelyettesének és dr. Ágoston Józsefnek, a Csongrád megyei pártbizottság titkárnak vezetésével albizottságokat hozott létre.

— Nagy gondot okoz a közigazgatási probléma megoldása — mondja Hantos Mihály —, jelenleg az egykori szeri pusztán található Sövényháza és nem messze Pusztaszer község. Közigazgatásilag feltétlenül rendezni kell a környékbeli községek elnevezését, úgy hogy az emlékpark a Pusztaszer nevű helységhez tartozó területen legyen és magába foglalja a mostani sövényházi Árpád-emlékművet, valamint a monostor romjait is.

— Az eddig kidolgozott tervek szerint — mondja Hantos Mihály — a negyvenholdas területen két új múzeumot építenék. Az egyik a honfoglalásnak, a másik a földosztásnak állítana emléket. Az emlékbizottság szorgalmazza, hogy a második világháború alatt Budapesten megsérült Feszty-körképét restaurálják és azt legméltóbbnak tartott helyén, az első országgyűlés színhelyén állítsák fel. Tervezzük a földosztás emlékművének, valamint a krónikás Anonymus szobrának felállítását is. A gondosan kiépített Nemzeti parkban állítanánk fel Csongrád megye népi építészeti jellegzetes épületeit, és ezenkívül lovaspálya, fürdő, kemping és számos szolgáltató intézmény várna az idelátogató hazai és külföldi vendégeket.

Polner Zoltán

A nők és a fiatalok helyzetéről tárgyalt a SZOT

Csütörtökön az ÉDOSZ-székházban ülést tartott a Szakszervezetek Országos Tanácsa. Az értekezletet Földvári Aladár, a SZOT elnöke nyitotta meg, majd első napirendi pontként Somoskői Gábor, a SZOT titkára előterjesztette a SZOT elnökségének jelentését és határozattervezetét a bérből és fizetésből élő nők és fiatalok között végzett szakszervezeti tevékenységről és a további feladatokról.

Utalt arra, hogy a szakszervezeteknek a jövőben következetesebben kell foglalkozniuk, s bátran kell küzdeniük azért, hogy a dolgozó nők és az ifjúság érdekei jobban érvényesüljenek.

DÉL

Szubjektív és lírai mű, legszívesebben azt mondanám, *filmvers*, ha lenne ilyen műfaj. Valami értelme azért mégis van egy ilyen megjelölésnek; a filmpoetika, az epikus film ellenétét kell érteni rajta. Pedig Purisa Djordjevic új filmje, a *Dél* első pillanatra nagyon is epikus műnek tűnik. Már a tárgya is oda sorolja: a Dél arról a pillanatról beszél, amelyben a Tájékoztató Iroda Jugoszláviát elítélő emlékeztetése határozata megjelent, illetve arról a pillanatról, amikor nyilvánosságra hozták a tárgya szerint tehát akár történelmi film is lehetne a Dél annál inkább, mert ezt az időszakot tudunk eddig még sem jugoszláv, sem másféle film nem dolgozta fel.

Djordjevic azonban nem történelmi filmet alkotott. Nem sorolja fel az esemé-

nyeket, nem elemez, nem cáfol, nem vitatkozik; mindaz, amire kívülről nézünk, az a körön, Djordjevic azt az *emberi döbbentet* igyekszik a filmkockákon feltámasztani, amely akkor, 1948-ban a Tájékoztató Iroda határozatát követte. Filmjének tárgya az a megdöbbentés, a nyomában járó elbizonytalanodás, egyáltalán az, ahogyan a határozatot az emberi szubjektum fogadta a húsz év előtti Jugoszláviában. Ez nem epika, hanem líra, méghozzá tömény és magvas líra. Ezért nem lenne teljesen értelmetlen a Délt műfaja szerint filmversnek nevezni.

Ez a tartalom persze sajátos formát teremtett magának. Nem a forma legfeljebb vonásai ebben a leglényegesebbek, nem a divatos időfelbontás, hanem azok az eszközök, amely a műfaj lényegéhez, tehát a

Balettközpont Szibériában

A novoszibirszki balett, amely a szabadterin július 19-én, 21-én és 22-én *Csapkovszkij Csipkerózsika* című művét mutatja be, először szerepel hazánkban. Az együttest nem ismerjük, az átlagnéző azokon a hírlapi közléseken kívül, amelyeket az elmúlt hetekben a hasábon tettünk közzé, mást nem is tud róla. Persze, amit eddig tud, nem jelentéktelen. Cikkeinkből, amelyek külföldi lapok kritikáinak rövid kivonatát tartalmazták, az derül ki, hogy a 25 esztendő szibériai balett nemzetközi méreteken is nagyon jelentékeny.

Hogy a novoszibirszki együttes e viszonylag rövid idő alatt ilyen nagytekinthető művészeti központtá válhatott, azt elsősorban az tette lehetővé, hogy a csoport tagjai annakidején a *legrangosabb szovjet koreográfiai iskolák*, a moszkvai és a leningrádi balettintézetek végzős növendékeiből verbuválódtak. Ezek a fiatalok az iskolai évek után Szibériába költöztek, életüket és művészi pályájukat ezzel az országgrszel kötötték össze. Sokan közülük a moszkvai iskola sajtóságait, az alak realista értelmezését, a bővérű életszerűsége való törekvést, az expresszív mimikát, a temperamentumos karaktertánc iránti szeretetet hozták a novoszibirszki színpadra. A leningrádiak a hangsúlyozott akadémiai pontosságok, az alakítás tökéletes kidolgozásának a hívei voltak. Az utóbbi években az együttes az *első szibériai balettiskolának*, a novoszibirszki koreográfiai intézetnek növendékeivel egészül ki.

A kitűnő balettáncosnők, a pompás férfi szolisták és a jól összeszokott tánckar érdekes repertoár kialakítását tették lehetővé. A szibériai színpadon a nagy orosz zeneszerzők muzsikájára írt műveken kívül külföldi klasszikusok és szovjet zeneszerzők alkotásait adják elő. A színház például Szergej Prokofjev egész balett ciklusát bemutatta: nézői a *Kövirág*, a *Hamupipőke*, a *Rómeó és Júlia* előadásainak tapasztalták. A Szovjetunióban elsőként itt mutatták be *Morozov Jajdejáj doktorát*, *Korcsmarev Vörös virágját*, *Szavajev Aladdin* és a *csodálművét*, *Laputyn Alarcos bálját*.

Kifogyhatatlan energia, csak a szibériaiakra jellemző lendület, a bonyolult szakma elsajátításának egyre erősödő vágya jellemzi az együttes tagjait. A tehetséges Oleg Vinogradov, akinek eredeti rendezésű *Hamupipőkéje* és *Rómeó és Júliája* a színház állandó repertoár darabja, most moszkvai és leningrádi együttesekkel dolgozik, mint balettmester.

Az OSZFSZK népművésze Lidia Krupenyina a moszkvai balettintézet növendékeivel együtt utazott Szibériába, hogy az ország legfiatalabb színházában részt ve-

Jelenet a Csipkerózsika novoszibirszki előadásából

gyen a balettegyüttes megalkotásában. Elsőrendű színészi adottságok, virtuóz klasszikus tánctechnikai tudás, munkaszeretet, szikrázó temperamentum jellemzi és az egész klasszikus repertoárt táncolja.

Flóra Kajdanit már ismerik a magyar nézők: 1968 novemberében Jurij Jasuginnal együtt vendégszerepelt Budapesten. Akkor a Csipkerózsikában és *Giselle*-ben táncoltak. Flóra Kajdani kiváló adottságokkal rendelkező táncos, ami lehetővé teszi számára, hogy a *Hattyúk tavában* Odettet, a *Don Quijote*-ban Quiteriát, a *Bahcsiszerájé szökőkútban* Zaremát alakítsa.

A Csipkerózsikában Tatyana Szolovkina és Tamara Ruszova — kitűnő technikai felkészültségű és tehetséges táncosnők — is vezető szerepeket kaptak.

A novoszibirszki együttes jellemzője a *fiatalság*. A fiatal művészekbe vetett hit és bizalom a színház művészeti életének egyik alapelve. Ljuba Gersunova két évvel ezelőtt végezte a novoszibirszki balettintézetet. Ma ő táncolja Odette-Odilliót a *Hattyúk tavában*. Évfolyamtársai Alexandr Balabanov, Anatolij Ródisjev és Nyikolaj Zserebcsikov a klasszikus repertoár számos vezető szolamát táncolják.

A jó iskola és erős technikai felkészültség lehetővé teszi, hogy az olyan fiatal táncosnők, mint Tatyana Kapsztyina és Larisa Aver-

kina, gyorsan és magabiztosan elsajátítsák a régebbi darabokat és magabiztosan sajátítsák el a változatos koreográfiai lexikát.

A fiatal művészeket a szegedi nézők is megláthatják a színház vendégszereplése idején.

Ma: forgalomkorlátozás Szegeden

Az árvízvédelmi munkában részt vett honvédségi egységeket ma, pénteken búcsúztatják Szegeden. Az ünnepségre való tekintettel a közlekedésrendészet forgalomkorlátozást rendelt el. Eszerint ma délelőtt 9.30 órától és délután 15 órától meghatározatlan ideig járművek nem közlekedhetnek a Széchenyi téren, a Horváth Mihály és az Arany János utcákban. Ez idő alatt az Újszegedre és Makó irányába közlekedő autóbuszok útvonala is megváltozik; a Lenin körúton és a Tanácsköztársaság úján át haladnak az újszegedi hídra. Korlátozzák a villamosforgalmat is; a Nagyalomás és Rókus között közlekedő 1-es járat csak a Nagyalomás és a Kelemen—Oroszlán utca sarka között, valamint Rókus és az Anna-kúti megálló között közlekedik. A gyalogos forgalom zavartalan marad.

Válaszol az illetékes

Lesz oltóanyag az ügyeleten

Egy sérült árvízvédelmi munkás kálváriájáról írtunk június 23-i lapszámunkban. Arról, hogy nem volt az éjszakai orvosi ügyeleten tetanusz védőanyag, azt a betegnek kellett beszerezni. Cikkünkre levélben közli most észrevételeit az I. kerületi tanács egészségügyi osztálya.

Dr. Czina Mihály kerületi főorvos közli, hogy megvizsgálták a tetanusz-séta ügyet, és azt állapították meg, hogy az általános központi ügyelet orvosi szolgálatát a fennálló törvényes rendelkezések előírásainak értelmében nem lehet kötelességmunkássá válóval, mert a rendelkezések nem írják elő azt, hogy az általános orvosi ügyeleti szolgálat tetanusz oltóanyagot tartson készletben. Ugyanakkor azt is közli, hogy az egészségügyi ellátás színvonalának javításáért intézkedtek, hogy egyéb gyógyszerek mellett az ügyeleti szolgálat mostantól a rendszeres havi igénylések alkalmával szerezzen be tetanusz megelőzésére szolgáló oltóanyagokat is, lehetőség szerint indokolt esetben lassa el a hozzá forduló sérülteket.

Tovább épül a földalatti

Csupán 200 méter, s a mechanikus alagútúró pajzsa eléri a Déli pályaudvartól a Moszkva térig már korábban megépült pályaszakaszt. Így teljes hosszában járható lesz a kelet—nyugati metróvonal. A párhuzamosan húzóda alagutak másik fúrópajzsa szintén eljutott már a Var-

sányi Irén utca nyomvonalaig, az itt dolgozóknak azonban még körülbelül 340 métert kell megtenniük a Moszkva téri csatlakozásig. A Deák tértől a Déli pályaudvart végállomásig húzó 3,5 kilométer hosszú metróvonalon négy mélyálmást alakítanak ki. (MTI)